

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

113:E PLENARSESSIONEN DEN 8–9 JULI 2015

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Grönbok – Att bygga en kapitalmarknadsunion

(2015/C 313/05)

Föredragande:	Tadeusz TRUSKOLASKI (PL–EA), borgmästare i Białystok
Referensdokument:	Grönbok – Att bygga en kapitalmarknadsunion COM(2015) 63 final

I. ALLMÄNNA KOMMENTARER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ i grönboken "Att bygga en kapitalmarknadsunion", som har som viktigaste mål att skapa en gemensam kapitalmarknad.
2. Kommittén påminner om att privata initiativ och entreprenörskap spelar en viktig roll när det gäller att skapa en konkurrenskraftig ekonomi i Europeiska unionen.
3. Vi framhåller vikten av att man skapar en gemensam inre kapitalmarknad.
4. Kommittén uppmanar kommissionen att påskynda arbetet med handlingsplanen och snarast möjligt lägga fram lagstiftningsförslag för att nå målet att ha en fullständigt integrerad gemensam kapitalmarknad i EU senast vid slutet av 2018.
5. Kommittén välkomnar kommissionens insatser för att undanröja hindren för investeringar i företag, vilket särskilt kommer att gynna små och medelstora företag. Vi betonar att det är viktigt att frigöra kapitalmarknadens potential för att få en hållbar tillväxt och skapa sysselsättning på lokal och regional nivå.
6. Det behövs ytterligare strukturella och konjunktureldämpande initiativ för finansmarknaderna som är utformade så att effekterna av dem påverkar alla EU:s medlemsstater och även kommer de regioner till nytta där de finansiella marknaderna är mindre utvecklade.
7. Finansieringskällorna för EU:s ekonomi och mekanismerna för att locka nya investeringar behöver diversifieras i syfte att säkerställa tillväxt och stabilitet.
8. Kommittén fokuserar på de delar av kapitalmarknadsunionen som kan bidra till regional och lokal utveckling.
9. Vi har ett särskilt intresse av och stöder helhjärtat alla ansträngningar för att
  - a) stärka de små och medelstora företagens potential och erkänna deras lokala roll när det handlar om att stimulera entreprenörskap, skapa innovationer och forma ett samhälle grundat på det värde som arbetet medför,

b) öka den finansiella genomförbarheten hos viktiga och långsiktiga investeringsprojekt av stor regional betydelse, som skapar förutsättningar för en effektiv regional och lokal utveckling.

10. Kapitalmarknadsunionen bör göra det möjligt att diversifiera finansieringskällorna för investeringsprojekt som på grund av sin karaktär och omfattning kräver ett engagemang från många finansiella aktörers sida.

11. För att skapa en kapitalmarknadsunion krävs det mycket riktigt ovanligt omfattande analyser och samråd för att identifiera hinder och möjligheter och därefter vidta diversifierade åtgärder på det rättsliga och institutionella området och på utbildningsområdet.

II. PRINCIPER OCH MÅL FÖR KAPITALMARKNADSUNIONEN

12. Kommittén välkomnar att arbetet inletts för att skapa en kapitalmarknadsunion.

13. En reglerad gemensam kapitalmarknad inom EU kommer att vara ännu en mekanism för att förbättra motståndskraften mot asymmetriska chocker som kan uppstå till följd av skillnaderna i utvecklingstempo mellan olika regioner i EU. Kapitalmarknadens svaghet kan också förklaras med de djupt rotade faktorer som ligger bakom en svag samlad efterfrågan, till exempel skillnaderna i den regionala utvecklingen.

14. Vi ställer oss positiva till att man utarbetar en förteckning med prioriteringar för det fortsatta arbetet, t.ex. minskade hinder för tillträde till kapitalmarknaden, åtgärder för att föra samman kapitalinnehavare och sådana aktörer som små och medelstora företag, ökad säkerhet på kapitalmarknaden, stöd till och finansiering av långsiktiga investeringar, utveckling av privat emitterade obligationer och andra former av finansiering i hela EU samt minskade administrativa bördor.

15. Kapitalmarknadsunionen kan komma att knyta samman de fragmenterade kapitalmarknaderna i Europa genom att främja de gränsöverskridande kapitalflödena, och detta kommer att öka omfattningen på investeringarna i europeiska företag och infrastrukturprojekt.

16. Vi uppmanar kommissionen att också beakta utbudssidan, och i synnerhet analysera och ta itu med de bakomliggande orsakerna till att privata och institutionella investerare inte kan mobilisera och omvandla tillräckligt mycket kapital för att stärka individuella finansiella tjänster och långsiktiga investeringar i den reala ekonomin.

17. Kommittén befarar att de nuvarande målen är alltför allmänt formulerade och att detta kan leda till att diversifieringen av finansieringskällorna inte når upp till en tillfredsställande nivå för små och medelstora företag.

18. Vi anser att den nya kapitalmarknadsunionen framför allt bör bidra till utvecklingen av små och medelstora företag. Vi ifrågasätter dock om värdepapperisering, särskilt med tanke på dess proportionellt sett högre kostnader för små och medelstora företag, erbjuder en långsiktig lösning på de små och medelstora företagens finansieringsproblem.

19. Vi stöder den valda inriktningen på förändringar som syftar till att öka privata investerares engagemang på kapitalmarknaden men anser att de privata investerarna ägnas för lite uppmärksamhet i grönboken.

20. Vi anser att en bred reform av kapitalmarknaden måste gå hand i hand med en omfattande tillsyn på EU-nivå och nationell nivå, bland annat genom att stärka Esmas roll när det gäller att förbättra tillsynskonvergensens, för att undvika onödigt risktagande och instabilitet på finansmarknaderna.

21. Vi uppmanar till mer omfattande samråd om värdepapperisering, med beaktande av finanskrisens lärdomar. Vid värdepapperisering får inga systemriskar uppstå, och man bör därför undvika instrument som har en stor finansiell hävstångseffekt och är beroende av kortfristig finansiering.

22. Vi framhåller de stora kulturella, historiska och rättsliga skillnaderna mellan de enskilda medlemsstaternas marknader. Frågans komplexitet kräver en bredare förhandsanalys om inrättandet av en kapitalmarknadsunion och dess effekter i varje medlemsstat.

23. Många av initiativen i samband med kapitalmarknadsunionen måste genomföras parallellt och sedan åtföljas av utbildningsprogram på flera nivåer med tanke på de sociala hinder som bland annat uppstår på grund av traditioner och sedvänjor.

24. Vi framhåller att de finansiella kunskaperna och investeringskulturen bland de icke-professionella investerarna och ägarna till mikro- och småföretagen befinner sig på en låg nivå. Detta är strukturella faktorer som försvårar utvecklingen av en alleuropeisk kapitalmarknad.

25. Vi anser att de lokala och regionala myndigheterna kan spela en nyckelroll i processen för att öka förmågan att förstå finansiell information bland allmänheten. Vi vill dessutom understryka de sociala institutionernas och utbildningsstrukturernas roll när det handlar om att sprida kunskaper om ekonomi och finansiella frågor bland den unga generationen européer.

26. Man bör överväga ett ekonomiskt och institutionellt engagemang från den offentliga sektorns sida på områden som direkt bidrar till kapitalmarknadens utveckling, där den privata sektorns initiativ blir otillräckliga. Före ett deltagande av den offentliga sektorn bör man kontrollera att de offentliga medlen faktiskt ger upphov till privata initiativ. Den offentliga sektorns deltagande bör i dessa fall grundas på en åtföljande ekonomisk analys, och det bör finnas tydliga sätt att avveckla investeringarna när den önskade effekten har uppnåtts eller vid felaktig utveckling.

27. På de områden som omfattas av planen för en kapitalmarknadsunion finns det i många länder god praxis som bör spridas.

28. Organ på lokal och regional nivå kan spela en avgörande och mångskiftande roll på kapitalmarknaderna, som investerare som tillhandahåller långsiktigt startkapital, och deras fordringar kan köpas och säljas på marknaderna.

III. HARMONISERING AV RÄTTSDORDNINGEN

29. Kommittén håller med om att det behövs ett harmoniserat regelverk för kapitalmarknaderna. Dessa föreskrifter bör respekteras i alla medlemsstater.

30. Om man skapar överskådliga ramar för hur den gemensamma kapitalmarknaden ska fungera och försäkringssystemet ska harmoniseras är det rimligt att förvänta sig att förtroendet bland investerarna ökar och att detta leder till en mer effektiv kapitalallokering.

31. Vi betonar att en harmonisering av reglerna vore ett betydande steg mot att undanröja hinder och skapa den miljö som krävs för att en gemensam kapitalmarknad som är bättre integrerad i de internationella marknaderna ska kunna inrättas och fungera i hela EU.

32. Vi framhåller att lagstiftningsförslag som gäller kapitalmarknadsunionen inte bör leda till onödiga regelbördor för de små och medelstora företagen eller till att begränsa de fördelar som denna sektor kan dra av upprättandet av en gemensam kapitalmarknad.

33. Man bör skapa nya rättsliga kategorier som gör att man kan investera och anskaffa kapital inom EU.

34. Man kan inleda nya initiativ på marknaden genom att ytterligare öka insynen i allmänt tillgänglig finansiell information och undanröja orsakerna till att finansiell information ibland inte kan jämföras mellan medlemsstaterna.

35. Regionkommittén upprepar den begäran som framförts i tidigare yttranden om att man bör förbättra jämförbarheten hos och tillgången till uppgifter om risken med finansiering av aktörer inom sektorn för små och medelstora företag i hela EU.

36. Förenklade internationella finansiella redovisningsstandarder bör fastställas som kan göra företag jämförbara och förbättra deras kreditbetyg. Användningen av sådana standarder kan också uppmuntra investerare att placera medel i företag som tillämpar överskådliga och allmänt erkända principer.

37. Det behövs ett konsekvent arbete för att harmonisera insolvensrätten och skapa enhetliga ramar för förfarandena för finansiell omstrukturering. Samtidigt bör man vara medveten om att det handlar om ett komplicerat sakområde, särskilt med tanke på de olika slags privilegierade samhällsgrupper och grupper av fordringsägare som finns.

38. Kommittén förespråkar en översyn av de rättsliga ramarna, däribland också tillsynsreglerna, i syfte att undersöka de hinder som begränsar möjligheterna till värdepapperisering av tillgångar i sektorn för små och medelstora företag och som försvårar verksamheten för aktörer som erbjuder finansiering utanför banksektorn, samt en mindre restriktiv behandling av långsiktiga engagemang i infrastrukturprojekt.

39. När vissa medlemsstater stannar utanför bankunionen kan avsaknaden av en harmonisering av finansmarknaderna leda till problem.

40. Kapitalmarknadsunionen måste vara öppen och konkurrenskraftig på global nivå och bör locka till sig internationella investeringar samtidigt som EU:s höga normer upprätthålls, bl.a. genom att säkerställa marknadens integritet och investerarnas finansiella stabilitet.

IV. DIVERSIFIERING AV FINANSIERINGSKÄLLORNA FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

41. Kommittén vill betona hur viktig sektorn för små och medelstora företag är för den europeiska ekonomin och regionernas utveckling. Det fanns fler än 20 miljoner små och medelstora företag i EU-27 och de stod för cirka 67 % av arbetstillfällena och 58 % av bruttofördälingsvärdet. Dessutom fanns det nästan 19 miljoner små och medelstora företag som sysselsatte upp till 10 personer, och de stod för en femtedel av arbetstillfällena i EU. Små och medelstora företag lyckades under krisen 2008–2011 bättre än storföretagen med att stabilisera sysselsättningen, men samtidigt minskade deras bidrag till BNP i relativa tal⁽¹⁾.

42. Små och medelstora företag har svårare att få tillgång till diversifierade finansieringskällor för sin verksamhet. Mer än 80 % av de externa finansieringskällorna för små och medelstora företag i EU utgörs av banklån, och 40 % av företagen använder sig av leasing som vanligen erbjuds av aktörer med koppling till bankerna.

43. De små och medelstora företagens svårigheter att få tillgång till banklån förstärks i tider av ekonomisk nedgång, och bankernas förfaranden har därför mer en konjunkturförstärkande än en konjunkturutjämnande verkan.

44. Det behövs ökad konkurrens för att minska banksektorns dominans som finansieringskälla i EU, särskilt för små och medelstora företag. Man bör kraftigt stödja arbetet med att avlägsna hinder för konkurrensen från aktörer och finansinstrument utanför banksektorn, nya aktörer och innovationer utanför den finansiella sektorn samt lagstiftningsinitiativ på detta område.

45. Syftet med en kapitalmarknadsunion är inte att minska bankernas betydelse i den europeiska ekonomin. Man måste hitta rätt balans mellan å ena sidan åtgärder för att främja investmentbanktjänster och finansiering utanför banksektorn och å andra sidan finansiering i form av traditionella banklån.

46. Vi välkomnar de insatser som medlemsstaterna gjort hittills, bland annat i form av ekonomiska stödprogram för små och medelstora företag (med garantier, bidrag, snabbare betalningar och startkapital).

47. Kommittén framhåller viktiga faktorer som underlättar utvecklingen av små och medelstora företag, t.ex. ett positivt företagsklimat, modern infrastruktur, att det finns högteknologiska sektorer i ekonomin samt en välutbildad arbetskraft. Initiativen för kapitalmarknadsunionen bör därför utarbetas på ett sådant sätt att de minskar kapitalanskaffningskostnaderna och når ut till den grupp av mikroföretag som både är flest till antalet och har svagast koppling till kapitalmarknaderna. Vi påpekar att det finns ett behov av att minimera den administrativa börda som följer av lagstiftningen.

⁽¹⁾ *Annual Report on European SMEs 2012/2013*, Europeiska kommissionen, oktober 2013.

48. Vi fruktar att nya bestämmelser för EU:s banksektor (fjärde kapitalkravsdirektivet och kapitalkravsförordningen) kommer att minska de små och medelstora företagens tillgång till bankfinansiering ytterligare. Därför rekommenderas regelbundna undersökningar av vilka konsekvenser ovan nämnda förordningar får för de små och medelstora företagens tillgång till bankfinansiering i de enskilda länderna.

49. De regionala och lokala bankerna har en viktig roll att spela vid finansieringen av små och medelstora företag, eftersom de har bättre kännedom om den lokala och regionala ekonomin och unika metoder för att bedöma risken vid utlåning till lokala företag.

V. ATT STIMULERA KONKURRENSEN PÅ KAPITALMARKNADEN

50. Kommittén hoppas att en gemensam kapitalmarknad kan bidra till att alternativ till de traditionella formerna av kredit- och investeringsförmedling utvecklas och sprids. Dessa former innebär stora möjligheter när det handlar om att förse lokala ekonomiska aktörer med investeringskapital.

51. Vi uppmanar kommissionen att sprida god praxis i fråga om alternativa finansieringsformer som är väl utvecklade i vissa av EU:s medlemsstater.

52. I diskussionerna om och arbetet med kapitalmarknadsunionen bör man se till att det skapas lämpliga ramvillkor och i synnerhet en lämplig reglerings- och tillsynsnivå som stimulerar skuggbankssystemets och gräsrotsfinansieringens utveckling. Detta område spelar fortfarande en förhållandevis liten roll men har en betydande tillväxtdynamik⁽²⁾.

53. Alternativa finansieringsformer inriktade på små och medelstora företag, särskilt med förhöjd investeringsrisk, passar bättre för innovativa projekt.

54. Regelverket bör stimulera och inte begränsa tillgången till nya instrument och former för distribution av kapital.

VI. SLUTKOMMENTARER

55. Kommittén välkomnar kommissionens ökade intresse för problemet med tillgången till finansieringskällor utanför banksektorn.

56. Grönboken "Att bygga en kapitalmarknadsunion" är bara ett första steg mot skapandet av en gemensam kapitalmarknad.

57. Vi är beredda att delta i det fortsatta arbetet och anser att ett differentierat regionalt och lokalt perspektiv kommer att göra det möjligt att skapa föreskrifter där hänsyn tas till alla parter behov.

58. Kommittén efterlyser en diskussion om det detaljerade arbetsprogrammet, som bör skapa den dynamik som krävs för att hålla den planerade tidsfristen för upprättandet av den gemensamma kapitalmarknaden.

59. Olika parter måste involveras så att ett helt tillfredsställande dokument kan utarbetas, där hänsyn tas till de varierande behoven i de enskilda regionerna och sektorerna.

60. Vi framhåller behovet av att stärka programmen för att öka kunskaperna i finansieringsfrågor och utbildningen i samhället om möjligheterna till och behoven av investeringar. Nationella initiativ och allmäneuropeiska projekt av typen "konsumenternas klassrum" (*Consumer Classroom*) måste kompletteras och stödjas.

61. Vi uppmanar till en fortsatt offentlig debatt om grönboken "Att bygga en kapitalmarknadsunion" och om den åtföljande översynen av prospekt- och värdepapperiseringsdirektivet.

Bryssel den 8 juli 2015.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽²⁾ The European Alternative Finance Benchmarking Report, University of Cambridge, februari 2015.